

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาของนิสิต นักศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิตในสถาบันระดับอุดมศึกษา

Factors Relating to the Selection of Educational Institution in Applied Thai Traditional Medicine Curriculum Students

พลอยชนก ปทุมานนท์¹, ไชยา สนิท², ไสว หวานเสวี³, ศาสตรี เสาวคนธ์¹

Ploychanok Pathumanont¹, Chaiya Sanit², Sawai Wanset³, Sastri Saowakontha¹

บทคัดย่อ

การเลือกสถาบันศึกษาในระดับอุดมศึกษาอาจมีปัจจัยด้านในด้านหนึ่งหรือหลายด้าน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษา และศึกษาพฤติกรรมการใช้สุขภาพทางเลือกก่อนเข้าศึกษาของนิสิต นักศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในสถาบันระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา 3 แห่ง 3 ภูมิภาค ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เลือกตัวอย่างแบบเจาะจงสถาบันที่มีลักษณะภูมิประเทศ เศรษฐกิจ และสังคมต่างกัน สัมภาษณ์แบบสอบถามจำนวน 143 คน พบว่าทั้ง 3 สถาบัน เพศหญิงเลือกศึกษามากกว่าเพศชาย เลือกศึกษาตามอุดมการณ์ของตนเองมากกว่าผู้ปกครองอยากให้เรียน ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษามี 6 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) ให้ความสำคัญบางด้านแตกต่างกันเล็กน้อย ด้านที่ให้ความสำคัญลำดับแรกๆ ของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา คือ ความน่าสนใจของหลักสูตร โอกาสหางานทำหลังสำเร็จการศึกษา และใกล้ธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยว นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ ประโยชน์ของเนื้อหาวิชา มีห้องสมุดและตำราเรียนทันสมัย นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คือ มีห้องสมุดและตำราเรียนทันสมัย และความน่าสนใจของหลักสูตร ภูมิสำเนาของนิสิต นักศึกษา อาชีพและรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยด้านค่าใช้จ่าย สถานที่ และสิ่งนำเสนอทางกายภาพ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ส่วนใหญ่เคยใช้ ยาสมุนไพร สมุนไพร การนวด เพื่อบำรุงสุขภาพ รักษาอาการ/โรคเจ็บป่วยที่ไม่รุนแรง เพื่อผ่อนคลาย ผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกใช้มากที่สุด คือ บิดา มารดา

คำสำคัญ : ปัจจัย, การแพทย์แผนไทยประยุกต์, สถาบันระดับอุดมศึกษา

Abstract

The selection of an educational institute may focus on several reasons. This research aimed to compare studying factors which related to select and to explored from 3 institutes of Applied Thai Traditional Medicine in 3 regions of Thailand as follows: including Burapha University,

¹ อาจารย์ คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา

² อาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Maharakham University and Mae Fah Luang University. The samples were purposively selected in a wide range of geographic, economics and social and were collected from 143 students using questionnaires as the research instrument which showed that there was majority of selection individually from women than parental decision. Factors related to the selection consist of 6 aspects that were at the moderate level ($\bar{X} = 3.47$) as follows: Burapha University had moderate level in attractiveness of the course, opportunity to work after graduation, natural and tourist attraction respectively. Maharakham University had considered the benefits of the course and modern library & books. Mae Fah Luang University students indicated the modern library & books and the benefits of the course. The different of students domicile, parents occupation and income were depicted the attention to the cost, location and physical presentation at $p \leq 0.05$. The findings also showed that the students used alternative medicines as followed: herbal medicines, meditation and massage for health promotion, treating mild illness and relaxation; according to their fathers and mothers advices.

Keywords: factor, Applied Thai Traditional Medicine, Institute of Higher Education.

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการที่มีมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น เกิดการแข่งขันในทุกพันธกิจของมหาวิทยาลัย การเปิดโอกาสทางการศึกษามีหลายรูปแบบ ทำให้แต่ละสถาบันต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ (กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2551)

การจัดการเรียนการสอนการแพทย์แผนไทยประยุกต์ เกิดขึ้นจากแนวคิดริเริ่มและวางรากฐานโดยศาสตราจารย์นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ ด้วยการฟื้นฟูและพัฒนาการแพทย์แผนโบราณของไทย ให้เป็นที่ยอมรับตามหลักวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์การแพทย์เข้ามาประยุกต์ เพื่ออธิบายและพัฒนาการแพทย์แผนไทย ให้เป็นแพทย์แผนไทยยุคใหม่ เรียกว่า การแพทย์แผนไทยประยุกต์ (โรงเรียนอายุรเวท ชำรง สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.

2552) ในปัจจุบันมีสถาบันระดับอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอน สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี รวม 8 แห่ง (กลุ่มสถาบันการศึกษา สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์. 2554) เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับปริญญาการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต

การแพทย์แผนไทยได้รับการส่งเสริมเพื่อการดูแลสุขภาพมากขึ้น จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ในปีงบประมาณ 2553 กระทรวงสาธารณสุข มีเป้าหมายนำร่องรับแพทย์แผนไทยเข้าทำงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดละ 2 แห่ง รวม 150 แห่งและปีงบประมาณ 2554 ได้ขยายเป้าหมายเพิ่มในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเฉลิมพระเกียรติให้ครบทุกแห่งด้วย จึงรับแพทย์แผนไทยเพิ่มอีกหลายแห่ง (สถาบันการแพทย์แผนไทย. มีนาคม 2554 : เว็บไซต์) ส่งผลให้จำนวนสถาบันระดับอุดมศึกษา จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการแพทย์แผนไทย และการแพทย์แผนไทยประยุกต์เพิ่มขึ้นตามลำดับ ซึ่งก่อให้เกิดสภาพการ

แข่งขันกันมากขึ้น ผู้เรียนมีโอกาสและมีทางเลือกสถานศึกษาที่ตรงกับความต้องการได้มากขึ้น สถาบันการศึกษาจึงต้องสร้างจุดเด่นในด้านต่างๆ เพื่อความอยู่รอดของสถาบัน หากสถาบันใดไม่มีผู้เลือกศึกษาก็จะส่งผลให้การบริหารจัดการขาดสภาพคล่อง และประสบปัญหาอื่นๆ ตามมาหลายประการ สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรอื่นมีการศึกษา มาบ้างแล้ว (ทิพวรรณ นันตระกูล. 2544) และ (สุจิตตา โพชะ. 2551) แต่สาขาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิตนี้เป็นการศึกษาครั้งแรก เนื่องจากเป็นหลักสูตรใหม่ที่มีการจัดการเรียนการสอนในสถาบันระดับอุดมศึกษาคณะผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาของนิสิต นักศึกษาหลักสูตรการแพทย์ แผนไทยประยุกต์บัณฑิตในสถาบันระดับอุดมศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง และพัฒนาสถาบันให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาของนิสิต นักศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ในสถาบันระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาของนิสิต นักศึกษา หลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ในสถาบันระดับอุดมศึกษา
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สุขภาพทางเลือกของนิสิต นักศึกษา ก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ในสถาบันระดับอุดมศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นิสิต นักศึกษา หลักสูตร

การแพทย์แผนไทยประยุกต์ 3 สถาบัน 3 ภูมิภาค ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา ในภาคตะวันออก 50 คน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 44 คน และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 49 คน ในภาคเหนือ โดยเลือกประชากรทั้งหมดแบบเจาะจงจากสถาบันที่มีลักษณะทางภูมิประเทศ เศรษฐกิจ และสังคมต่างกัน ศึกษาเฉพาะประชากรนิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 ในภาคการศึกษาแรก เนื่องจากเพิ่งจะผ่านประสบการณ์การตัดสินใจเลือกสถาบันศึกษามาไม่นาน รวม 143 คน งานวิจัยนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2553 ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-กรกฎาคม พ.ศ. 2554

การเก็บข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษา และพฤติกรรมการใช้สุขภาพทางเลือก จำนวน 50 ข้อ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 ลักษณะของแบบสอบถามเป็น มาตรฐานประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert-type Scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์คะแนนตั้งแต่ 5 - 1 มีความหมายของระดับคะแนน ดังนี้

มีระดับการตัดสินใจเลือกมากที่สุด มีคะแนนเป็น 5

มีระดับการตัดสินใจเลือกมาก มีคะแนนเป็น 4

มีระดับการตัดสินใจเลือกปานกลาง มีคะแนนเป็น 3

มีระดับการตัดสินใจเลือกน้อย มีคะแนนเป็น 2

มีระดับการตัดสินใจเลือกน้อยที่สุด มีคะแนนเป็น 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร โดยสถิติเชิงพรรณนา หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดย t-test และ F-test

ผลการศึกษา

1. นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ทั้ง 3 สถาบัน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เลือกศึกษาตามอุดมการณ์ของตนเองมากกว่าผู้ปกครองอยากให้เรียน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษามี 6 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ (ถ้าได้เห็นด้วยตนเองหรือจากคำบอกเล่าของผู้อื่น) ปัจจัยด้านบุคคล (จากคำบอกเล่าของผู้อื่น) และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) (ตารางที่ 1) โดยนิสิต นักศึกษาให้ความสำคัญบางด้านแตกต่างกันเล็กน้อยด้านที่ให้ความสำคัญลำดับแรกๆ ของนิสิตมหาวิทยาลัย

บูรพา คือ ความน่าสนใจของหลักสูตร โอกาสหางานทำหลังสำเร็จการศึกษา ใกล้เคียงธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยว นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ ประโยชน์ของเนื้อหาวิชา มีห้องสมุดและตำราเรียนทันสมัย นักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง คือ มีห้องสมุดและตำราเรียนทันสมัย และความน่าสนใจของหลักสูตร (ตารางที่ 2)

3. นิสิต นักศึกษาเพศต่างกั้มีปัจจัยในการเลือกสถาบันศึกษาไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 3) ภูมิสำเนาของนิสิต นักศึกษา อาชีพและรายได้ของผู้ปกครองที่ต่างกันส่งผลต่อปัจจัยด้านราคา (ค่าใช้จ่าย) ด้านสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) (ตารางที่ 4)

4. นิสิต นักศึกษาที่เลือกศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์ส่วนใหญ่เคยใช้ยาสมุนไพร สมุนไพร การนวด ใช้เพื่อบำรุงสุขภาพ รักษาอาการ/โรคเจ็บป่วยที่ไม่รุนแรง และเพื่อผ่อนคลาย โดยผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกใช้มากที่สุด คือ บิดา มารดา

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาโดยรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา		มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง		ผลรวม (\bar{X})
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์	3.84	0.47	3.63	0.33	3.89	0.47	3.78
ปัจจัยด้านราคา	3.20	0.77	3.13	0.80	3.10	0.68	3.14
ปัจจัยด้านสถานที่	3.73	0.86	3.29	0.76	3.65	0.77	3.55
ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพ	3.59	0.51	3.48	0.70	4.22	0.54	3.76
ปัจจัยด้านบุคคล	3.37	0.55	3.35	0.57	3.50	0.58	3.40
ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด	3.01	0.69	3.15	0.76	3.43	0.71	3.19
โดยรวม	3.46	0.42	3.34	0.45	3.63	0.41	3.47

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่นิสิต นักศึกษาให้ความสำคัญลำดับแรกๆ

ปัจจัยรายด้าน	มหาวิทยาลัย บูรพา	มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	มหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์			
ความน่าสนใจของหลักสูตร	4.32	4.14	4.51
สาขาตรงกับความสนใจและความชอบ	4.12	3.93	4.33
ประโยชน์ของเนื้อหาวิชา	4.30	4.18	4.43
โอกาสหางานทำหลังสำเร็จการศึกษา	4.32	3.93	4.27
ปัจจัยด้านราคา			
ค่าธรรมเนียมการศึกษา	3.18	3.33	3.02
คาดว่าจะใช้ค่าใช้จ่ายน้อยในการเข้าศึกษา	3.28	3.23	3.22
ปัจจัยด้านสถานที่			
บรรยากาศและสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การศึกษา	3.82	3.39	4.31
บริเวณพื้นที่กว้างขวาง	3.78	3.68	4.31
ใกล้ธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยว	4.08	3.00	3.98
ปัจจัยด้านสิ่งนำเสนอทางกายภาพ (ถ้าได้เห็นด้วยตนเองหรือจากคำบอกเล่าของผู้อื่น)			
มีห้องเรียนสำหรับการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติอย่างพอเพียงและเหมาะสม	3.58	3.68	4.18
เครื่องมืออุปกรณ์ และสื่อต่างๆ ในการเรียน การสอนทันสมัย	3.54	3.66	4.24
มีห้องสมุดและตำราเรียนทันสมัย	3.90	3.86	4.43
มีสนามกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย และสถานที่ พักผ่อนเพียงพอ	3.76	3.34	4.16
ปัจจัยด้านบุคคล (จากคำบอกเล่าของผู้อื่น)			
ชื่อเสียงและประสบการณ์ของคณาจารย์ผู้สอน	3.72	3.59	3.82
คณาจารย์ผู้สอนมีตำแหน่งทางวิชาการ	3.92	3.68	3.86
ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด			
การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ แผ่นพับ เว็บไซต์	3.16	3.23	3.55
คณะมีเว็บไซต์ข้อมูลข่าวสารครบถ้วน	3.18	3.34	3.61
การได้รับคำบอกเล่าจากเพื่อนหรือคนรู้จักทั่วไป	3.16	3.14	3.59
โดยรวม	3.68	3.53	3.92

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาของนิสิต นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน

ปัจจัย	มหาวิทยาลัยบูรพา						มหาวิทยาลัยมหาสารคาม						มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง					
	ชาย		หญิง		t	p	ชาย		หญิง		t	p	ชาย		หญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านผลิตภัณฑ์	3.89	0.52	3.84	0.47	0.24	0.81	3.64	0.48	3.62	0.28	0.13	0.90	3.61	0.74	3.95	0.39	-1.94	0.06
ด้านราคา	3.43	1.01	3.16	0.73	0.84	0.40	3.18	0.70	3.11	0.84	0.25	0.80	2.89	0.76	3.14	0.66	-1.01	0.32
ด้านสถานที่	3.54	0.75	3.76	0.88	-0.61	0.54	3.27	0.90	3.30	0.72	-0.09	0.93	3.51	1.19	3.69	0.66	-0.61	0.55
ด้านสิ่งนำเสนอทางกายภาพ	3.53	0.44	3.60	0.53	-0.32	0.75	3.21	0.51	3.57	0.74	-1.51	0.14	4.13	0.60	4.24	0.53	-0.54	0.59
ด้านบุคคล	3.60	0.83	3.34	0.49	1.16	0.25	3.27	0.48	3.38	0.60	-0.53	0.60	3.41	0.72	3.52	0.56	-0.50	0.62
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.32	1.06	2.96	0.61	1.30	0.20	3.05	0.76	3.18	0.76	-0.51	0.61	3.47	0.76	3.42	0.71	0.20	0.84
โดยรวม	3.55	0.46	3.44	0.42	0.63	0.53	3.27	0.39	3.36	0.47	-0.58	0.56	3.50	0.45	3.66	0.40	-1.02	0.31

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาของนิสิต นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน

ปัจจัย	มหาวิทยาลัยบูรพา						มหาวิทยาลัยมหาสารคาม						มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง					
	ภูมิลำเนา		อาชีพ		รายได้		ภูมิลำเนา		อาชีพ		รายได้		ภูมิลำเนา		อาชีพ		รายได้	
	F	p	F	p	F	p	F	p	F	p	F	p	F	p	F	p	F	p
ด้านผลิตภัณฑ์	0.61	0.55	1.40	0.25	1.09	0.38	1.72	0.18	0.70	0.56	1.25	0.30	1.26	0.30	1.95	0.14	0.45	0.81
ด้านราคา	0.30	0.74	1.09	0.37	0.98	0.44	3.01	0.04*	0.50	0.68	0.98	0.42	0.15	0.96	3.36	0.03*	1.70	0.15
ด้านสถานที่	0.09	0.00*	1.07	0.38	0.35	0.88	4.33	0.00*	0.23	0.87	0.74	0.56	5.72	0.00*	1.66	0.19	2.37	0.06
ด้านสิ่งนำเสนอทางกายภาพ	0.40	0.67	0.27	0.90	0.67	0.65	1.24	0.31	2.57	0.06	0.86	0.49	2.12	0.09	1.33	0.28	2.45	0.05*
ด้านบุคคล	0.57	0.57	0.82	0.52	0.57	0.72	1.18	0.33	2.40	0.08	0.59	0.67	0.64	0.63	0.52	0.67	0.60	0.70
ด้านการส่งเสริมการตลาด	0.60	0.54	1.40	0.25	0.30	0.91	1.33	0.28	0.28	0.83	0.35	0.84	1.66	0.18	1.53	0.22	0.41	0.84
โดยรวม	2.41	0.10	1.31	0.28	0.50	0.78	4.15	0.01	1.35	0.27	0.68	0.60	1.69	0.17	2.27	0.09	1.20	0.33

*p ≤ 0.05

วิจารณ์และสรุปผล

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่านิสิต นักศึกษา เพศหญิง ร้อยละ 80.87 เลือกเรียนมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 57.36 เลือกเรียนตามอุดมการณ์ของตนเอง ร้อยละ 69.16 มากกว่าผู้ปกครองอยากให้เรียน ร้อยละ 20.31 หรือเรียนตามเพื่อนไม่มี ร้อย

ละ 0.00 แสดงให้เห็นว่านิสิต นักศึกษามีอิสระในความคิด การตัดสินใจตามความชอบ และตามความต้องการของตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของทีพวรรณ นันตระกูล ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรต่อเนื่องระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า

ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อด้วยตนเอง เพราะมีความคิดเห็นว่ามีทักษะและความสามารถพิเศษที่ควรได้รับการสนับสนุน ทำให้มั่นใจว่าจะสามารถทำคะแนนได้ดีในสาขาวิชาที่เลือก และสอดคล้องกับการศึกษาของสุจิตตา โพชะ ที่ศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา ในโครงการผลิตครู การศึกษาชั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มภูมิศาสตร์ภาคอีสาน ที่พบว่าอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมีส่วนในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาน้อย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันศึกษาของนิสิต นักศึกษา มีจำนวน 6 ด้าน ให้ความสำคัญต่อบ้างด้านแตกต่างกันเล็กน้อย สอดคล้องกับทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของสุรพล กาญจนะจิตรา ที่อธิบายว่าเหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลนั้นประกอบด้วยปัจจัยหลายๆ ประการ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อนั้นผู้เรียนจะต้องพิจารณาด้วยเหตุผลต่างๆ ประกอบกัน และการตัดสินใจแต่ละครั้งอาจเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับเหตุผลในการตัดสินใจที่อาจมาจากปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ความเชื่อ มาตรฐานค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

นิสิต นักศึกษาที่มีเพศและระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างกัน มีปัจจัยในการเลือกสถาบันศึกษา ไม่แตกต่างกันตามสมมติฐานของการวิจัยโดยรวม พบว่า ทั้ง 3 สถาบัน ให้ความสำคัญในระดับปานกลางเหมือนกัน ปัจจัยที่ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญลำดับแรกๆ คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ความน่าสนใจของหลักสูตร และประโยชน์ของเนื้อหาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกโรงเรียนนานาชาติของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่าปัจจัยที่มีผลในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ส่วนปัจจัยด้านสถานที่ ราคา และการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ

จิราภรณ์ ในฝัน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในหลักสูตรและประโยชน์ของเนื้อหาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ซึ่งเป็นวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัวได้ รวมทั้งสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย ทั้งรับราชการและอาชีพอิสระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีโอกาสหางานทำได้ง่าย มีเพียงส่วนน้อยที่จะนำความรู้ไปประกอบอาชีพเดิมของครอบครัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนให้ความสนใจอาชีพด้านการแพทย์แผนไทยมาก แม้ว่าพื้นฐานของครอบครัวจะไม่ได้ประกอบอาชีพด้านนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแพทย์แผนไทยกำลังเป็นที่ต้องการและได้รับการยอมรับ รวมทั้งมีการส่งเสริมในระดับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกแบบองค์รวม ดังนั้นสถาบันควรดำเนินการปรับปรุง พัฒนา หรือรักษาระดับปัจจัยที่นิสิตให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกให้คงระดับเดิมหรือดียิ่งขึ้น เพื่อแข่งขันกับสถาบันศึกษาอื่นที่จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเดียวกัน

การใช้บริการสุขภาพทางเลือกล่วงก่อนเข้าศึกษา พบว่า ตัวอย่างทั้ง 3 สถาบัน ส่วนใหญ่เคยใช้สุขภาพทางเลือก ร้อยละ 65.78 เคยใช้ยาสมุนไพรมากที่สุดเหมือนกัน ใช้เพื่อบำรุงสุขภาพมากที่สุด ใช้เมื่อแผนปัจจุบันไม่ได้ผล เป็นลำดับสุดท้ายเหมือนกัน ผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกใช้ส่วนใหญ่เป็นบิดา มารดา ร้อยละ 51.74 รองลงมา คือ ตนเอง ร้อยละ 49.50 บุคลากรทางการแพทย์มีส่วนในการตัดสินใจเลือกใช้น้อยที่สุด ร้อยละ 10.48 แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีพื้นฐานความสนใจ รู้จัก ยอมรับ และเลือกใช้สุขภาพทางเลือกในการดูแลสุขภาพ เพื่อบำรุงสุขภาพตนเองมากกว่าใช้เพื่อรักษาโรคหรืออาการเจ็บป่วย โดยที่ผู้ปกครองหรือบุคคลใกล้ชิดมีส่วนร่วมสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้สุขภาพทางเลือก

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ ได้รับทุนสนับสนุนจากเงิน รายได้ คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนิสิต นักศึกษา ทั้ง 3 สถาบัน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2551). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา ปีการศึกษา 2551*.
 ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนาเนา.
- กลุ่มสถาบันการศึกษา สาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์. (2554). *การแพทย์แผนไทยประยุกต์กับการพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : สุภาวิณีการพิมพ์.
- จิราภรณ์ ไนฝั้น. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกโรงเรียนนานาชาติของผู้ปกครองนักเรียน ในจังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิพวรรณ นันตระกูล. (2544). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรต่อเนื้องาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โรงเรียนอายุรเวทธารัง สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. (2552). *การแพทย์แผนไทยในคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล*. กรุงเทพฯ : สุภาวิณีการพิมพ์.
- สถาบันการแพทย์แผนไทย. (2554). *แพทย์หญิงวิลาวัณย์ จิงประเสริฐ อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ประธานเปิดการคัดเลือกแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ปีงบประมาณ 2553*. <<http://itdm.dtam.moph.go.th/newsyear53/December%202010/news-241210.html>> 20 มีนาคม 2554.
- สุจิตตา โพชะ. (2551). *การเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ของนิสิตนักศึกษาในกลุ่มภูมิศาสตร์ภาคอีสาน*. (วิทยานิพนธ์). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรพล กาญจนะจิตตรา. (2536). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.